

Tantárgy neve: Gregorián – schola 2. NEPTUN-kódja: MKKORALB060	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa: levelező tagozat 10 óra/félév (5 óra előadás + 5 óra gyakorlat)	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A számonkérés módja: vizsgajegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: Greorián schola 1.	
A tantárgy célja: A római katolikus egyház hivatalos énekének, a gregoriánnak a kántori praxisban előforduló legfontosabb latin és magyar nyelvű tételeinek elsajátítása a zsolozsmában, kiegészítve a magyar gregoriánnum jelesebb darabjaival. A zsolozsmaimaórák közül a plébániai gyakorlatban leginkább alkalmazható laudes és vesperás, valamint a nagyheti lamentáció megismerése, zenei levezetése.	
Tantárgyleírás:	
<u>Ismeretek:</u> A zsolozsma liturgiájának, imaóráinak (elsődlegesen a reggeli és esti dicséretnek, azaz a laudesnek és a vesperásnak) megismerése. Az imaórák menetének, részeinek és énekeinek megismerése, elsajátítása a magyar nyelvű népszolozsma-változatokra vonatkoztatva, a liturgikus előírásoknak megfelelően, kiegészítve néhány latin nyelvű gregorián tétellel. A nagyhéten a szent három nap kiemelt imaórájának, a matutínumnak hasonló szintű megismerése, kiegészítve jelesebb latin nyelvű gregorián tétellel.	
<u>Kompetenciák:</u> A magyar népszolozsmában használt zsolotártónusok (ún. magyar sorozat) készség szintű ismerete. A népszolozsma énekesi szolgálatának levezetése. Kisebb tételek memoriter előadása. A tanult tételek tiszta éneklése, stílusos előadása, tanítása kisebb együtteseknek avagy magának a népnek. A tételek alkalmazásának lehetőségei a liturgiában.	
a) tudása Ismeri és érti a szakterületéhez kapcsolódó egyházzenei, teológiai, liturgikai fogalomkészleteket, a római katolikus egyház liturgiáit, szertartásait. Ismeri a római katolikus egyház hagyományait, értékeit, a legfontosabb egyházi törvényeket, határozatokat, előírásokat a szent zenére vonatkozóan. Ismeri a keresztény értékrend alapjait, a rá vonatkozó egyházi előírásokat. Ismeri a katolikus egyházi énekeskönyveket, orgonáskönyveket, kórusgyűjteményeket. Ismeri a gregorián és népének repertoárt, valamint a zeneirodalom alapvető egyházzenei műveit. Éneklési felkészültsége alapján vezeti a templomi éneklést, és ellátja az azokban rejlő liturgikus feladatokat. Különbséget tud tenni értékes és értéktelen zene között, klasszikus és könnyűzene között. Tudja milyen zene való liturgiára és milyen zene nem nevezhető liturgikus zenének. Birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget. Rendelkezik szerzői jogokkal kapcsolatos ismeretekkel, ismeri az etikai és egyéb szabályokat. Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.	

b) képességei

A templomi közösség énekének tanításához, irányításához megfelelő énekhanggal bír.

Képes a gregorián és népének anyag autentikus megszólaltatására.

Képes a különböző korosztályokból alakuló kórusok, kisebb templomi közösségek énekének irányítására.

Képes az evangélium üzenetének átadására énekben és zenében.

Képes az egyéni és csoportos egyházzenei tevékenységben való részvételre, illetve annak irányítására hatékony kommunikációval.

Képes az egyes médiumok, számítógépes programok kreatív használatára, alkalmazására.

c) attitűdje

Elkötelezett a római katolikus egyház iránt, képviseli annak tanításait.

Elkötelezett a zenei értékek megőrzése iránt, védelmébe veszi azokat.

Képes kiállni a hagyományos értékekért, tud érvelni azok mellett az esetleges vitákban.

Munkáját a minőség- és felelősségtudat jellemzi, az együttműködés mellett adott esetben szakmai érvekkel tudja megvédeni a hiteles liturgiát.

Szakszerűen tudja a saját és mások művészi teljesítményét megítélni.

A korszerű tudásmegosztási stratégiákat eredményesen és hitelesen alkalmazza.

Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.

d) autonómiája és felelőssége

Munkáját minden körülmények között etikusan, felelősen, egyházának törvényei szerint végzi.

Döntései szakmailag indokolhatóak, azokért felelősséget vállal.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

Az értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartás jellemzi.

Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.

Évközi tanulmányi követelmények: egyéni beszámoló

Az értékelés módszere: gyakorlati jegy

Kötelező irodalom:

Éneklő Egyház. Szent István Társulat, Budapest, 2013. ISBN 9633616765

Népszolozsmák – Énekes zsolozsma az Esztergomi Breviárium alapján. Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom, Budapest, 1990. ISBN 963-7864-04-0.

Dobszay László: *Bevezetés a gregorián énekbe.* LFZE, Budapest, 1995.; Második, bővített kiadása: ... A fogalomtár és a példatár Balogh P. Piusz P. Praem munkája, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport – Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2014². ISBN 978-963-12-1681-3.

Ajánlott irodalom:

Énekes zsolozsma az Esztergomi Breviárium alapján I–VII. Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom.

Nagyhét – Segédkönyv és szöveggyűjtemény a ferences noviciátus „Bevezetés a nagyhét liturgiájába” című tantárgyához. Kézirat gyanánt belső használatra fr. Barsi Balázs ofm magiszter 1992 Húsvétján. Esztergom, 1992.

Nagyhét – Segédkönyv és szöveggyűjtemény „A liturgikus év” című tantárgyhoz. Kézirat gyanánt belső használatra fr. Barsi Balázs ofm 2009 húsvétján. Tatabánya, 2009². ISBN 978-963-06-6935-1.

Dobszay László: *A nagyhét – Digitális tananyag (CD-ROM)*. MTA–LFZE Magyar Egyházzenei Intézet, Budapest, 2003.

Psalterium Strigoniense = Esztergomi zsoltároskönyv 1–3. Pars nocturnalis = Nokturnále; Pars diurnalis = Diurnále; Liber tonarius = Tonárius. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica I–III.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2014. ISBN 978-963-446-736-6. (ISSN 2060-6796)

Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore Adventus: Editio ad experimentum. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica IVa.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2016. ISBN 978-963-446-758-8.

Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore Nativitatis: Editio ad experimentum. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica IVb.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2016. ISBN 978-963-446-785-4.

Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore post Epiphaniam: Editio ad experimentum. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica IVc.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2017. ISBN 978-963-446-786-1.

Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore Quadragesimae: Editio ad experimentum. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica IVd.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2017. ISBN 978-963-446-787-8.

Breviarium Strigoniense, Proprium de Tempore Passionis: Editio ad experimentum. (Monumenta Ritualia Hungarica – Series Practica IVe.) Argumentum Kiadó – ELTE BTK Latin Tanszék, Budapest, 2017. ISBN 978-963-446-790-8.

Liber Usualis ISBN 9633616765 Internetes elérés:

<http://www.sanctamissa.org/en/music/gregorian-choir/liber-usualis-1961.pdf>

Dobszay László: *A gregorián ének kézikönyve*. Editio Musica, Budapest, 1993. ISBN 963-330-711-2; 1993². ISBN 978-963-330-770-0.

Tantárgy felelőse: Dr. Kővári Réka DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Kővári Réka DLA, Deákné Dr. Kecskés Mónika habil. DLA